

SAMENSPELEN SAMENSPELEN IN DE PRAKTIJK



*praktische informatie
om kinderen met en
zonder handicap
samen te kunnen
laten spelen op de
speelplek in uw buurt*

WAAROM DIT BOEKJE?

In 1998 hebben een aantal fondsen besloten dat bij de (her)inrichting van speelplekken altijd rekening gehouden moet worden dat ieder kind het recht heeft om te spelen, dus ongeacht hun lichamelijke en/of verstandelijke beperkingen.

Juist voor kinderen met een functiebeperking is het extra noodzakelijk dat zij 'gewoon' met iedereen kunnen spelen op de momenten dat zij dat ook graag willen en ook in de eigen buurt.

Om te zorgen dat een ieder die zich bezig ging houden met de (her)inrichting van de speelplek goed te informeren, zijn er *richtlijnen voor integraal toegankelijke speelvoorzieningen* (het Wenkenblad) ontwikkeld.

In de praktijk kom ik veelvuldig tegen dat die richtlijnen vaak het integratieproces tegenwerkt. Zeker voor de grotere speelplekken of -tuinen is het noodzakelijk om die richtlijnen te hanteren. Vaak komen daar juist grotere groepen kinderen met een functiebeperking om, samen met andere kinderen, te kunnen spelen. Denk aan medisch kinderdagverblijven, scholen of instelling waar kinderen met beperking verblijven. Zeker dan dienen de voorzieningen optimaal te zijn.

Maar is dat ook noodzakelijk voor de buurtspeelplekken, de schoolpleinen en de kleinere speeltuinen die zich voornamelijk richten op de kinderen uit het dorp of de buurt?

Nee!, ik denk van niet.

Sterker, het blijkt initiatiefnemers af te schrikken. Teveel eisen, overlegvormen, onderzoek en papierwerk schrikt af. Met het gevolg dat er helemaal niets gebeurd voor het kind met een functiebeperking in dat dorp of die buurt.

Daarom dit boekje om juist die enthousiaste mensen over te halen rekening te houden met het kind dat juist ook zo graag in de eigen buurt wil spelen met anderen de kinderen, en dat nu niet kan.

Ik hoop dat de ervaringen uit de praktijk en de voorbeelden in dit boekje iedereen zal uitdagen om rekening te houden dat ieder kind gewoon, lekker samen met andere kinderen wil spelen.

Willem van Os

hoezo beperking? waar praten we dan over?

Als men spreekt over een gehandicapt kind dan heeft men bijna altijd een rolstoel voor ogen.

In de praktijk blijkt circa. 5% van de gehandicapten, rolstoel-afhankelijk te zijn.

Een aantal van deze kinderen zijn soms in staat om zelfstandig of met hulp, vanuit de rolstoel naar een speeltoestel te gaan. Maar dan moet dat kind er wel met die rolstoel kunnen komen.

Verder kunt u denken aan kinderen met een;

visuele beperking

of hoor- en/of evenwichtsbeperking

of beperkte loopfunctie

of beperkte arm- of handfunctie

of verstandelijke beperking

of afhankelijk van een rolstoel, rollator, driewieler, loopwagen of ander vervoermiddel die de verplaatsing overnemen of ondersteunen



Hebt u kinderen in uw omgeving wonen met één of meerdere van bovengenoemde beperkingen? houdt daar dan extra rekening mee bij de toegankelijkheid en inrichting van de speelplek.

Als voorbeeld: een slecht ziend kind heeft goede markeringspunten nodig. O.a. **felle kleuren** en geen obstakels in de looproute.

zijn er wel kinderen met een beperking in onze buurt?

“In onze buurt wonen geen gehandicapte kinderen” is het antwoord dat ik heel vaak kreeg.

Bij doorvragen bleek bijna altijd dat men bij gehandicapte kinderen denken aan de rolstoelafhankelijke kinderen.

Ook krijg ik te horen dat er maar één kind in een rolstoel zit en moeten we daar nu iets voor doen?

In de eerste plaats gaat het niet om aantallen.

Het gaat om het recht op spelen van het kind.

Wonen er nu geen kinderen met een beperking, dan kan dat morgen wel zo zijn.

Door een verhuizing, ziekte of ongeval kan dat zomaar veranderen.

Soms komen er ook kinderen op visite of logeren bij de kinderen die de speelplek gebruiken.



Dus zeker bij renovatie of aanleg van een nieuwe speelplek is het gewenst dat u vanaf het begin rekening gaat houden met kinderen die niet zelfstandig in staat zijn alles te kunnen doen.



naar de speelplek

Vanaf de voordeur tot de speelplek komen veel kinderen met een beperking obstakels tegen *).

In de praktijk zullen kinderen met een beperking vaak met ouders, verzorgers of vriendjes naar de speelplek gaan. Dus is het niet altijd nodig grote dure aanpassingen te realiseren. Maar de echte obstakels zullen in overleg met de gemeente moeten worden weggenomen. Het platform gehandicapten in uw gemeente wil daar graag met u over meedenken.

op de speelplek

Door de speelplek dienen verharde paden te lopen zodat iedereen bij de speelelementen kan komen.

(breedte van de paden 1,50 – 1,80)

Tevens zijn deze paden een goede 'geleiding' voor visueel gehandicapte kinderen.



Denk vooral aan de losse elementen zoals de afvalbak, lantaarn of lossen infoborden. Zet deze niet in de looproute.

Ook zijn voldoende rustpunten noodzakelijk.

****) probeer eens een rolstoel te lenen en ga daarmee in de buurt rijden, U zult versteld staan wat u allemaal tegenkomt! Een betere manier om u te 'verplaatsen' in de omstandigheden van een kind met beperking is er niet***



op en bij het speeltoestel

Het is vanzelfsprekend dat ieder kind gebruik wil maken van de speeltoestellen die op de speelplek staan.

Helaas is dat in de praktijk niet altijd het geval. Te vaak staan speeltoestellen in valdempend zand vanwege de kosten.

Natuurlijk is het niet noodzakelijk dat alle speeltoestellen op een verharde ondergrond staan.

Zeker als u meerdere schommels, wip of draaitoestellen op de speelplek heeft staan, kunt u onder één van de schommels, wip of draaitoestellen verharde ondergrond leggen.

tips en verwijzingen

Veel speeltoestelleveranciers gebruiken symbolen in hun catalogus die aangeven voor welke kinderen met een beperking het speeltoestel geschikt is, kijk daar heel kritisch na. Niet ieder symbool komt overeen met de werkelijke speelmogelijkheid in de praktijk.

Iedere gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (voorheen de WVG). Infomeer daar eens naar de financiële mogelijkheden om uw speelplek geschikt te maken voor kinderen met een beperking en naar de contactpersonen van het gehandicaptenplatform.

Betrek dan ook uw plaatselijke of regionale gehandicapten- platform bij uw plannen en de regionale MEE organisatie.

www.mee.nl/. Daar is vaak een bewegingsconsulent(e) in dienst. Hij of zij kent de doelgroep goed en is daardoor de schakel tussen het kind met een beperking en uw speelplek

Zorg dat iedereen te weten komt dat kinderen met een beperking welkom zijn op uw speelplek. De plaatselijke en regionale media zijn hiervoor geschikte bronnen.

Meer informatie kunt u vinden op:

www.speeltuinstartpagina.nl

of bij uw plaatselijke of regionale welzijnsorganisatie

(zie www.speeltuinstartpagina.nl)

voorbeelden uit de praktijk



Een stelling met diverse schommelmogelijkheden. Zorg uiteraard wel dat de ondergrond geen (val)zand is. Het kind met de rolstoel of beperkte loopfunctie zal dan het speelplezier moeten missen.



Klanktoestellen zijn vaak voor visuele gehandicapten kinderen ontwikkeld, maar ieder kind vindt het toch geweldig om muziek te maken. Het zal daardoor uitdagen tot samen spelen (lees: componeren).



Als het tafelblad uitsteekt kan een rolstoelafhankelijke ook de tafel gebruiken.

Op de foto steekt het tafelblad uit doch de verharde ondergrond loopt niet door tot de tafelpoten.

Laat verder aan één kant de leuning weg, waardoor kinderen met een slechte motoriek of slecht ziend makkelijker op de bank kan plaats nemen.



'Tunnel pergola's' zijn spannend en leerzaam. Blinde en slechtziende kinderen kunnen voelen en ruiken, rolstoelafhankelijke kunnen zelfstandig dicht bij 'de natuur komen' en het valide kind zal het ook geweldig vinden.

Zekere geurende planten zijn interessant voor kinderen met een visuele handicap

Denk bij de beplanting om het gevaar van giftige planten, bloemen, bessen ed. Laat u goed voorlichten door de expert (tuincentrum of ambtenaar groenvoorziening). Ook in het Handboek Veiligheid voor Speelplekken kunt u een lijst van giftige planten en bloemen vinden.



Plaats spelborden langs de verharde paden en maak dan een extra verbreding in het pad zodat anderen geen overlast hebben van de spelende kinderen.
Er bestaan een groot aantal verschillende spelborden.



Over de rolbaanwip kunnen zowel rolstoelen, rollators, skelters, steppen en looprekken. Er overheen hollen is ook erg spannend.
De rolbaanwip integreren in o.a. een speelfort geeft een extra speelwaarde aan het speelelement.



Spelen met zand en water is het 'coolste' wat men een kind kan bieden. Plateaus op hoogte kunnen zorgen dat ook rolstoelafhankelijke zalig kunnen klieren.



Deze zandspeelplaats is toegankelijk en bespeelbaar voor bijna ieder kind en heeft een hoge speelwaarde.
Een dergelijk speeltoestel is bijna onmisbaar op iedere speelplek.
In combinatie met water krijgen is het speelplezier voor kinderen nog groter



De mandschommels zijn er in diverse maten en materialen. Belangrijk kan zijn om de mand met de grootste diameter te kiezen. De mandschommel biedt dan een optimaal speelplezier. Kinderen kunnen samen relaxen, schommelen en 'keuvelen'

Zorg, uiteraard, voor een ondergrond waardoor een kind die rolstoelafhankelijk of loophulpmiddel ook bij de mand kan komen.



De vogelzwerm is een verenelement waarop kinderen ook heel goed samen kunnen spelen.

Als dit toestel op een 'verharde' ondergrond staat, kan ieder kind erbij komen, dus ook een rolstoelafhankelijk kind. Vaak is gras ook een prima alternatief.



Op deze wip kunnen kinderen naast elkaar wippen. Ook een kind met een beperking kan meestal ook op deze wip (mee) spelen. Aan drie kanten is er bescherming op het zijte vanwege de zijsteun



Fluisterpalen op een hoogte van een kind die zit in een rolstoel is een leuk (samen)spel. De palen dient u wel zo neer te zetten dat men elkaar niet ziet. Voor en achter een heuvel, bosjes of speelhuisjes.



Ook deze draaimolen/ton is geschikt voor kinderen met een beperking. Vanuit een rolstoel zou een kind, al of niet met hulp, heerlijk kunnen draaien.



Deze zandtafel is op hoogte gemaakt waaronder een rolstoel kan. Vanuit de rolstoel kan het kind zelf met zand (en mogelijk water) spelen.



Deze draaimolen is vooral geschikt voor kinderen die geheel afhankelijk zijn van een rolstoel.



Een goedkoper alternatief is deze draaimolen. Hier kan een kind dat deels rolstoelafhankelijk is vanaf de rolstoel op de draaimolen komen. Al dan niet met behulp van anderen.

hulpmiddel bij het maken van uw keuze

Onderstaande korte checklist kan een hulpmiddel zijn bij de keuze van een speeltoestel.

Uiteraard dient het speeltoestel wel op de juiste ondergrond te staan (geen valdempend zand!) en moet het speeltoestel bereikbaar zijn.

checklist om vast te stellen welke kinderen met een beperking op het speeltoestel van uw keuze kan spelen.

<u>beperking:</u>	<u>tot 4 jr</u>	<u>5-8 jr</u>	<u>8-12 jr</u>
visuele beperking	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
hoor- evenwichtsbeperking	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
beperkte loopfunctie	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
beperkte arm- of handfunctie	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
verstandelijke beperking	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
afhankelijk van rolstoel, rollator, driewieler, loopwagen, ed.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Het is goed te weten dat soms met een enkele aanpassing (handgreep, oploop met hand- en voetsteun) voor veel kinderen al voldoende is om ook op dat toestel te kunnen spelen. Houd uiteraard wel de veiligheidsnorm in de gaten!



tot slot

Ga er niet vanuit dat het makkelijk is om de aanpassingen op uw speelplek samen met de 'deskundigen' te realiseren. Voor veel ouders/verzorgers/begeleiders van kinderen met een beperking is spelen in hun eigen woonomgeving iets nieuws. Zeker voor kinderen die met een beperking zijn geboren is het niet vanzelfsprekend dat zij in hun eigen buurt met de buurkinderen kunnen spelen.....want er was gewoon niets voor hen.

Met het uitgangspunt, uw enthousiasme en dat spelen 'uitdaging en samenwerken' is en dus heel goed voor hun ontwikkeling, kan het best goed komen.

Ik wens u, namens heel veel kinderen met een beperking, succes met uw missie.

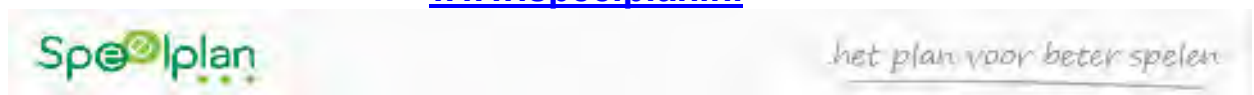
Hebt u vragen, tips of opmerkingen? Ik verneem ze graag van u.

abbs-buitenspel@kpnmail.nl

Professionele ondersteuning bij uw plannen?

036 - 5236127

www.speelplan.nl



Bronnen:



Handboek Veiligheid van
Speelgelegenheden
ISBN 90-5901-911-3



Wenkenblad (richtlijnen voor
integraal toegankelijke speelvoorzieningen)

www.nsgk.nl

<http://www.speeltuininspiratie.nl:80/>



abbs-buitenspel@kpnmail.nl



wvo - amersfoort, 2010 2e druk